

Zavičaj

Okrugli sto: "Tehnološki parkovi i inkubacioni centri u rekonstrukciji i razvoju Bosne i Hercegovine" (Gračanica, 16.4.1999.)

Tokom posljednjih decenija u najrazvijenijim zemljama u svijetu (Japan, SAD) i u više zemalja Evropske unije formirana je i uspješno djeluje mreža tehnoloških parkova i inkubacionih centara, kojim se optimalno brzo i organizacijski efikasno ostvaruje razvoj, prenos i ovladavanje savremenim tehnologijama, prikladnim za razvojne potrebe i mogućnosti gravitacionih područja. Odgovarajuća korisna saznanja i iskustva posljednjih godina u tom pogledu ostvarena su u Republici Sloveniji, pa je u okviru postojećeg međunarodnog sporazuma o naučno-tehnološkoj saradnji Republike Slovenije i Bosne i Hercegovine, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine ostvarila odgovarajuću saradnju sa Ministarstvom za znanost i tehnologiju Republike Slovenije, kao i sa univerzitetima u Ljubljani i Mariboru. Postignuta je saglasnost da se naučni radnici i stručnjaci iz Slovenije zajedno sa naučnim radnicima i stručnjacima iz Bosne i Hercegovine neposredno angažuju i učestvuju u izradi studijskih elaborata i u formiranju i uvođenju u rad tehnoloških parkova i inkubacionih centara u Bosni i Hercegovini.

Radeći na realizaciji tih dogovora, Privredna komora Bosne i Hercegovine i Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, početkom 1999.

Okrugli sto: "Tehnološki parkovi i inkubacioni centri u rekonstrukciji i razvoju Bosne i Hercegovine"

Prof. dr. Sead AVDIĆ
Modeliranje Inovaciono-poslovnog centra (IPC) u uslovima Tuzlanskog kantona

Inicijalna radna grupa:
Preporuke Okruglog stola "Tehnološki parkovi i inkubacioni centri u rekonstrukciji i razvoju BiH"

Omer HAMZIĆ
Kratak pregled razvoja gračaničke štamparije od 1958-1998. godine

Omer DELIĆ
Ovdje (je) Radio-Gračanica - 30 godina

Omer HAMZIĆ
Razvoj kulturno-umjetničkog amaterizma u Miričini

godine, počinju zajedničke pripreme za izradu studijskog elaborata "Tehnološki parkovi i inkubacioni centri u Bosni i Hercegovini". Formirana je zajednička Inicijalna grupa stručnjaka, koja je pripremila skicu istraživačko-razvojnog projekta, operativni plan i osnove za zaključivanje ugovora o realizaciji ovoga poduhvata. Da bi se privrednici, predstavnici univerziteta i istraživačko-razvojnih organizacija u Bosni i Hercegovini neposredno upoznali sa koncepcijom i ciljevima formiranja i rada tehnoloških parkova i inkubacionih centara, dogovoreno je da se o tome organizuju i održe posebna savjetovanja (okrugli stolovi) na nivou Bosne i Hercegovine, entiteta i kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Okrugli sto za Tuzlanski kanton održan je 16. aprila, 1999. godine u Gračanici. Organizatori su bili: Akademija nauka Bosne i Hercegovine, Privredna komora Bosne i Hercegovine, Privredna komora Tuzlanskog kantona i Opština Gračanica. Suorganizator i pokrovitelj ovog naučnog skupa bila je Vlada Tuzlanskog kantona.

Uvodno izlaganje o koncepciji, dostignućima i iskustvima u radu tehnoloških parkova u svijetu i posebno u zemljama Evropske unije, te o relevantnim iskustvima i saznanjima iz djelatnosti tehnoloških parkova i inkubacionih centara iz Republike Slovenije koja bi se mogla primijeniti u okviru Bosne i Hercegovine podnio je **prof. dr. Dali Džonlagić** sa Univerziteta u Mariboru. O modeliranju informaciono-poslovnog centra u uslovima Tuzlanskog kantona govorio je **prof. dr. Sead Avdić** sa Fakulteta elektronike i mašinstva u Tuzli, čije izla-

ganje donosimo u okviru ove rubrike. Saopštenje pod naslovom "Gračanica, ishodište razvoja samostalnog poduzetništva – model koji živi" podnio je načelnik Opštine Gračanica **Muhamed Ibrahimović** (objavljujemo ga u rubrici "Povodom"), a prilog ocjene vlastitih resursa na standardima održivog razvoja dao je **prof. dr. Mustafa Omanović** sa Metalurškog fakulteta iz Zenice.

Nije slučajno što je Gračanica odabrana za domaćina ovog prestižnog skupa na kojem su se okupili eminentni stručnjaci, naučni radnici i privrednici, te predstavnici vlasti iz Sarajeva, Tuzle i Gračanice. U razvoju male privrede i privatnog poduzetništva, Gračanica je prije rata bila među prvima u Bosni i Hercegovini. To visoko mjesto drži i danas. Formiranje prvog Inovaciono-poslovnog centra za područje Tuzlanskog kantona upravo u ovoj čaršiji, zamisao je koja itekao ima osnova. Ovdje postoje uslovi da takav centar počne sa radom odmah. To su pokazali i rezultati ovog Savjetovanja.

Tehnološki parkovi i inkubacioni centri u BiH

(Skica istraživačko-razvojnog projekta)

1. Pojmovi

1.1. Tehnološki park je organizacioni sistem koji omogućava razvoj, prenos i ovlađavanje odgovarajućim tehnologijama, odabranim za razvojne potrebe gravitacionog područja, uz ispunjenje sljedećih obaveza:

- uvažavanje i organizacijski efikasno korišćenje uslova i resursa;

- minimalne troškove u poslovanju;

- najkraće moguće vrijeme za obavljanje poslova.

1.2. Inkubacioni centar je svojevrsna organizaciono-funkcionalna cjelina u kojoj se vrši priprema i provjera poduzetničke inicijative i kroz određeno vrijeme stvaraju uslovi za samostalan rad poduzetničke firme.

2. Pristup

Tematska složenost studijskog elaborata (kriteriji izbora tehnološkog područja, identifikacija i tipološka klasifikacija potencijalnih nosilaca i korisnika, dinamizam promjena...), dosadašnja iskustva u studijskoj primjeni i realizaciji ove vrste projekata u svijetu, većem broju zemalja Evrope i, za nas interesantna iskustva Republike Slovenije, te procjena specifičnih društveno-ekonomskih uslova u Bosni i Hercegovini i njenim entitetima, uslovljavaju potrebu da se u okviru ovog projekta formulišu:

- razlozi za istraživačku pripremu studijskog elaborata o mreži tehnoloških parkova i inkubacionih centara u BiH, njihovom udjelu i ulozi u pripremi i provođenju programa i projekata rekonstrukcije BiH i njenog uključivanja u Evropu;

- ciljevi projekta – tekući, srednjoročni i dugoročni;

- pretpostavke, osnovne i izvedene, koje je potrebno provjeriti tokom sondažnog istraživanja;

- tematski sadržaj studijskog elaborata kojim treba da se prezentiraju rezultati istraživanja i formulišu nacrti modela za dalje poduhvate;

- raspoloživi izvori saznanja za studijsko-istraživački rad, organizacija i metode rada;

- dokumentacija koju je neophodno priložiti uz elaborat.

3. Razlozi

Orijentaciono, mogu se istaći četiri skupine razloga za pripremu elaborata:

a) svjetska i evropska saznanja i iskustva koja su, prema stavovima Evropske komisije za tehničku pomoć, postala zvanična organizaciono-metodološka orijentacija Evropske Unije;

b) zvanični stavovi Evropskog parlamenta o procesu i uslovima priprema za moguće uključivanje BiH u Evropsku Uniju, te u tom sklopu neodložne metodološki korektne pripreme projekta i programa rekonstrukcije i razvoja privrede BiH;

c) aktuelni organizaciono-kadrovski problemi u pripremi i realizaciji projekta i programa rekonstrukcije, modernizacije i razvoja privrede BiH, koje bi bilo moguće uspješnije riješiti u okviru razvojno-istraživačke, edukativne, konsultativne, instruktivne i druge stručne djelatnosti tehnoloških parkova i inkubacionih centara;

d) neposredna saznanja i iskustva u formiranju i praktičnom djelovanju tehnoloških parkova u R. Sloveniji, kao i ostvareni kontakti i mogućnost angažovanja naučno-stručnih saradnika iz Slovenije za rad na realizaciji ovog razvojnog projekta.

4. Ciljevi

4.1. Neposredni cilj: Neposredni, ali ne i kratkoročni, cilj formiranja i razvoja tehnoloških parkova i inkubacionih centara u BiH sastoji se u nastojanju da se:

a) funkcionalno objedine, okupe i organizacijski efikasno angažuju raspoloživi naučno-tehnološki potencijali države, entiteta (F BiH i RS), regija i kantona, te stave u funkciju poduzetništva slobodne inicijative;

b) u procesu tranzicije i novog organizaciono-tehnološkog i ekonomskog povezivanja privrede na gravitacionom području rada i utjecaja tehnoloških parkova i inkubacionih centara omogućiti i ostvare povoljni preduslovi za pripremu i uvođenje u proces rada novih pogona ili rekonstrukcije postojećih:

4.2. Srednjoročni cilj: Osnovni srednjoročni cilj je funkcionalno vezan za koncepciju sadržaja tehnoloških parkova i inkubacionih centara na pripremi i provođenju programa i planova tehnološke edukacije stručnih kadrova na gravitacionom području, te, u vezi s tim, i neophodne saradnje na pripremi i provođenju nastavnih programa s odgovarajućim fakultetima i srednjim stručnim školama.

4.3. Dugoročni cilj: Osnovni dugoročni ciljevi projekta, u okviru programske orijentacije osnovnog i regionalnih tehnoloških parkova i inkubacionih centara, mogli bi biti usmjereni na:

a) učešće u pripremi nacrtu legislative saglasno harmoniziranim standardima Evropske Unije, te u tom

pravcu i na educiranje stručnih kadrova i njihovom angažovanju i usmjeravanju;

b) pripremi i učešću u realizaciji postdiplomskih programa specijalizacije visokostručnih kadrova za prihvatanje i provođenje projekata i programa poslovne saradnje sa stranim partnerima i dr.

5. Pretpostavke

Zavisno od tematske strukture predmeta, izvora saznanja i metoda rada-hipoteze, omogućavaju da se unese red u svijet činjenica.

5.1. Osnovna hipoteza: Osnovna hipoteza, kao *hipotetička tvrdnja, rezultira uvjerenja da, u okviru procesa pripreme i provođenja rekonstrukcije privrede BiH, postoji neodložna potreba uspostavljanja mreže tehnoloških parkova i inkubacionih centara kako sa organizaciono-tehnološkog, tako i ekonomskog gledišta.*

Osnovna hipoteza, kao polazna, zasniva se na:

a) utvrđivanju kriterija i njihovom svrstavanju u ljestvicu prioriteta,

b) primjeni utvrđene ljestvice prioriteta pri izboru tehnoloških područja, oblika organizacije i rangiranja prihvatljivosti na gravitacionom području,

5.2. Izvedbene hipoteze: Izvedbene hipoteze tretiraju opravdanost i prihvatljivost istraživačko-razvojnog projekta na dva načina:

a) kroz primjenu jedinstvene ljestvice kriterija na skupine istorodnih ili srodnih tehnoloških parkova;

b) kroz posebnu, dodatnu, ljestvicu kriterija u slučaju direktne primjene jedinstvene opšte ljestvice.

6. Tematska struktura sadržaja elaborata

6.1. Uvod (kratak prikaz teorijsko-metodološkog pristupa, saglasno prethodno datom sadržaju),

6.2. Teorijsko-metodološke osnove formiranja i rada tehnoloških parkova u svijetu i posebno u Evropi,

6.3. Međunarodno normativno regulisanje uslova i organizacije rada tehnoloških parkova i inkubacionih centara u okviru Evropske Unije (pravni propisi, organizaciono-tehnološki standardi i poslovno-etički kodeksi)

6.4. Empirijska saznanja i pouke iz organizacije i rada tehnoloških parkova u R. Sloveniji,

6.5. Savremena problematika u BiH i tekuće i razvojne potrebe za osnivanje i rad tehnoloških parkova:

a) saznanja iz raspoloživih studijskih elaborata – međunarodnih i domaćih;

b) pregledan prikaz stavova i mišljenja anketirane skupine odabranih predstavnika privrede u Bosni i Hercegovini.

6.6. Pravni status i organizaciona struktura tehnoloških parkova i inkubacionih centara u BiH (postojeći, očekivani i mogući pravni sistem i poredak).

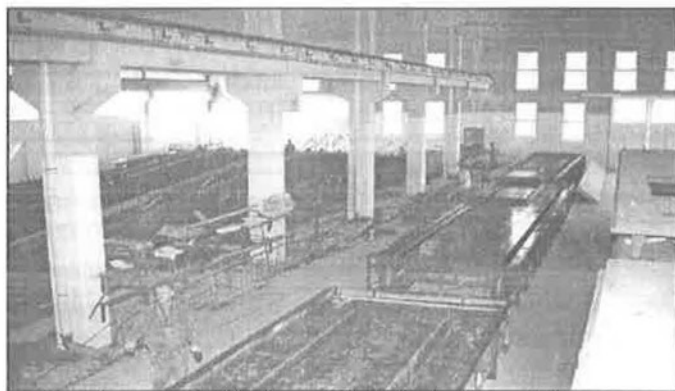
6.7. Rezime rezultata istraživanja:

a) Komparacija međunarodnih i domaćih saznanja i stavova;

b) Odabrana saznanja i iskustva pojedinih zemalja, kao ogledna i instruktivna;

c) Nacrti modela za moguće poduhvate.

6.8. Prilozi: literatura i dokumentacija (statistička građa, grafički prikazi, ostali prilozi).

Holding kompanija "Širbegović". Fabrika betonskih prefabrikata, "firma koja pravi firme"